

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ กรณีศึกษาหนังสือราชพัสดราภรณ์

ในการทำงานแต่ละอย่างย่อมเกิดปัญหาได้ตลอดเวลา กระบวนการผลิตหนังสือเล่มก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงอุปสรรคดังกล่าวได้ จากการฝึกงานจริงผู้ศึกษาพบว่าการดำเนินการของคณะกรรมการจัดทำหนังสือราชพัสดราภรณ์ก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่างๆ ในการทำงาน ผู้ศึกษาจึงนำเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะแบ่งตามขั้นตอนของกระบวนการผลิตหนังสือ อันได้แก่ กระบวนการวางแผนก่อนการผลิต (Prepress) กระบวนการในขั้นตอนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ (Press) และกระบวนการในขั้นตอนหลังการพิมพ์ (After Press)

ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตหนังสือราชพัสดราภรณ์

1. กระบวนการวางแผนก่อนการผลิต (Prepress)

- 1.1. การวางแผนการผลิต ปัญหาที่พบเป็นประจำในขั้นตอนของการวางแผนการผลิตหนังสือคือ การไม่เข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการจัดทำหนังสือฯ เนื่องจากกรรมการต่างมีภาระหน้าที่ของตนเองอยู่แล้ว ดังนั้นการนัดหมายมาประชุมให้พร้อมเพรียงกันทุกคนจึงแทบจะเป็นไปไม่ได้ แม้ว่าในช่วงแรกของการทำงานจะมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อแผนการทำงานอย่างคร่าวๆ และการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบได้ถูกกำหนดไว้แล้ว กรรมการที่เคยเข้าร่วมประชุมก็ค่อยๆ ลดจำนวนลง จนเหลือเฉพาะผู้ที่ได้รับมอบหมายงานเท่านั้น
- 1.2. การเตรียมต้นฉบับ หนังสือราชพัสดราภรณ์เป็นหนังสือที่ใช้ภาพเป็นหลักในการนำเสนอ ดังนั้นปัญหาที่พบตลอดระยะเวลาที่ทำต้นฉบับ คือ การจำแนกภาพในแต่ละบท เพราะการระบุภาพว่าอยู่ในรัชกาลใดนั้นเป็นเรื่องยากพอสมควร ความแตกต่างเพียงเล็กน้อยอาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งทำให้มีผลต่อเนื่องไปถึงการเตรียมต้นฉบับในส่วนของเนื้อหาด้วย เพราะเมื่อมีการแก้ไขในส่วนของภาพ คำบรรยายภาพ (Caption) ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ต้นฉบับเกิดความล่าช้านั่นเอง
- 1.3. การบรรณาธิการ ในส่วนนี้คณะกรรมการจัดทำหนังสือฯ มีการตรวจแก้ต้นฉบับอยู่ตลอดเวลา โดย ดร.อนุชา ทิรคานนท์ ซึ่งมีตำแหน่งอนุกรรมการ จะเป็นผู้ตรวจสอบงานของผู้ศึกษาเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมเพื่อให้คณะกรรมการจัดทำหนังสือฯ ร่วม

กันตรวจแก้อีกครั้งหนึ่ง หากพิจารณาแล้วจะพบว่า การตรวจแก้สองรอบเป็นการทำให้ต้นฉบับมีความสมบูรณ์มากที่สุด อย่างไรก็ตามก็ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน บ่อยครั้งที่ผู้ศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงภาพต่างๆ สลับบทไปๆ มาๆ หรือนำภาพที่คัดออกไปแล้วกลับมาใช้อีกครั้ง ทำให้เกิดความสับสนในการลำดับรูปภาพ และการค้นหารูปภาพที่คัดออกไปแล้ว

2. กระบวนการในขั้นตอนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ (Press)

2.1. การเรียงพิมพ์ การเรียงพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ไม่ได้สร้างปัญหาใดๆ ในการปฏิบัติงานจริง

2.2. การจัดวางหน้า ผู้ศึกษาใช้โปรแกรม Adobe PageMaker ในการจัดวางหน้า ซึ่งไม่พบว่ามีปัญหาใดๆ ในการจัดวางหน้า เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาสำหรับการทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ

สำหรับการจัดทำอาร์ตเวิร์ค การทำแม่พิมพ์ และการตีพิมพ์ เป็นกระบวนการที่คณะกรรมการจัดทำหนังสือ และผู้ศึกษาไม่ได้มีหน้าที่รับผิดชอบ เนื่องจากเป็นส่วนที่มอบหมายให้ทางโรงพิมพ์เป็นผู้ดำเนินการต่อไป

3. กระบวนการในขั้นตอนหลังการพิมพ์ (After Press)

ในขั้นตอนนี้ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของทางโรงพิมพ์ ดังนั้นการเข้าเล่ม การอบพลาสติก การเคลือบพลาสติก หรือการเดินทองและปั้มนูน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงไม่สามารถกล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในกรณีศึกษานี้ได้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการผลิตหนังสือเล่ม

1. การประชุมร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการทำงาน เพราะจะเป็นการระดมความคิดในการสร้างสรรค์ การวางแผนการทำงาน และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากการผลิตหนังสือเล่มหนึ่งไม่อาจทำได้ด้วยคนเพียงคนเดียว
2. การมอบหมายหน้าที่และกำหนดความรับผิดชอบควรที่จะระบุให้ชัดเจน เพื่อให้การทำงานไม่ทับซ้อนกัน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว และรวดเร็ว
3. การเลือกทีมงานในการผลิตหนังสือควรเลือกทีมงานที่มีความพร้อมและประสิทธิภาพในการทำงาน ขนาดของทีมงานไม่ควรใหญ่จนเคลื่อนไหวลำบาก และไม่ควรถูกเกินไปจนด้อยประสิทธิภาพในการทำงาน
4. การประสานงานภายในทีมงาน และระหว่างทีมงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องควรเป็นไปอย่างมีระบบ มีการตัดสินใจที่รวดเร็วและดีที่สุดในขณะนั้น

5. การเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นควรมีให้มาก เนื่องจากความคิดเห็นๆ ของคนหลายคนอาจไม่ได้นำมาใช้เนื่องจากคนเหล่านั้นไม่มีโอกาสได้นำเสนอความคิดของตัวเองเลย



ชำนาญ หอสมุด